

HAARBØLLE KAPEL

I Fanefjord Sogn var der efter Hans Viborgs Mønsbeskrivelse 1679 i gamle Dage et Kapel ved Haarbølle, og i dette Kapel fandtes et Monument, Pilgrimsstenen⁶, i Form af en Ligkiste, som var udkelet eller udhulet paa Hjørnerne og paa hvert Hjørne tegnet med et Kors. Bønderne havde i gamle Dage kaldt det Pilgrims-Stenen. Jens Kaalund Christiansøn, der i sin rimede Beskrivelse fra 1721 i det væsentlige bygger paa Viborgs Skildring, siger:

Paa Skandset Harebøl mod Falster kan man agte
 En nedbrudt Helligdom, om man den vil betragte;
 Man Ben af Mennesker opgraver, finder der,
 Et Ligtræ, Kiste lig, med Krucifiks der er.
 En Pilegrimme Sten i fordums Tid og Dage
 Af Bønder kaldtes det, dertil var vel Aarsage,
 Der laa en Pilegrim, som bygte det Kapel,
 Hvor Messe holden blev for hans udfaren Sjal

»ØDE KIRKE«, STEGE LANDSOGN

Paa Hvidtebanke, ved Sydvesthjørnet af Stege Nor, fandtes en Kirkegaard kaldet »Øde Kirke«, med Grave og Rest af Hegnmuren, men uden Bygningsspor⁷.

KILDER OG HENVISNINGER

Regnskaber 1661—72, 1700—30 (RA), 1728—70 (LA). — Præsteindberetning 1759 (LA). — Museumsindberetninger af Henry Petersen 1880, af C. A. Jensen 1915. Revideret af C. A. J. og V. H. 1930.

Fr. Bojsen: Fanefjord Kirke. Præstø Amts Aarbog 1914, 61—73. — Kaalund Christiansøn: Beskrivelse over Møen. 1722. Cap. 7. — B. C. Sandvig: Beskrivelse over Møen. 1776. S. 29—34. — J. Paludan: Beskrivelse over Møen. II. 1824. S. 138 f.

Fanefjord. ¹ S. R. D. VII, 108, 115. Gl. kgl. Saml. Fol. 733. S. 28 f. (KB). ² Efter Maalinger, foretagne af Sognepræst Kisum, Elmelunde, afviger Taarnets Vestmur 3,5° til Øst fra astronomisk Nord, hvorefter det senromanske Skibs Længdeakse afviger o. 5° til Syd fra astronomisk Øst. ³ Paludan II, 139, og Kirkens Regnskab. ⁴ Indberetninger af E. Lind (NM). ⁵ Indberetning af Poul Jensen (NM). Haarbølle.

⁶ Sandvig, S. 30; Paludan I, 321 f. Villads Christensen: Lærde Fantasier over en forsvunden Gravsten. Fra Arkiv og Museum. 2. R. I, 225—36. Aug. F. Schmidt: Danmarks Kæmpesten. Kbh. 1932. 167 f. Øde Kirke. ⁷ Fr. Bojsen: Møns Historie I, 178; Trap. 4. Udg. III, 497.